

TÉMAKÖRÖK
A FÖLDRAJZ SZÓBELI ÉRETTSÉGI VIZSGÁHOZ
2019/2020. TANÉVBEN

I. Természetföldrajz

A térkép fogalma és szerepe életünkben! A térképek fajtái, sajátos jelrendszere. Példák az atlaszból.

Földünk a Naprendszerben! Bolygónk főbb mozgásai és ezek földrajzi következményei.

A Föld gömbhéjas szerkezete, legfontosabb fizikai tulajdonságai. A gömbhéjas szerkezet vizsgálatának módjai.

A kőzetlemez mozgásának okai és a lemezmozgások típusai.
A lemezmozgások következményei.

A gyűrődés és vetődés kialakulásának oka, jellemző formái. Vázlatrajz. Példák a különböző formákra!

Az ősföldek szerkezete és morfológiája. Az ősföldek ásványkincsei.

A levegő felmelegedésének folyamata. A felmelegedést befolyásoló tényezők. Az üvegházhatás.

A mérsékelt övezeti ciklonok, anticiklonok kialakulása és az időjárásra gyakorolt hatásuk. A hideg- és melegfront képződési folyamata és csapadékszónája. OMSZ térkép értelmezése.

A trópusi és a mérsékelt övezeti monszunszél kialakulása. A monszun szélrendszerek jellemzői, az éghajlatra gyakorolt hatásuk.

A felszín alatti vizek. Vázlatrajz. Gazdasági jelentőségük.

A tó fogalma és a tómedencék keletkezési típusai, és 1-1 példa megmutatása a térképen. A tavak pusztulásának okai és szakaszai!

Az egyenlítői öv és az átmeneti öv természetföldrajzi jellemzői.

A nedves és a száraz kontinentális öv összehasonlítása.

A hideg övezet természetföldrajzi jellemzői.

Dél – Amerika nagytájai, folyóvizei és tavai. Összefüggések a szerkezeti felépítés és a természeti erőforrások kialakulása között.

Ázsia nagy szerkezeti egységei. A nagytájak jellemzői.

Az Északi-középhegység természeti viszonyai. Résztájai. Természeti erőforrásai.

A Dunántúli-dombság felépítése és résztájai. Természeti erőforrások.

Hazánk éghajlata. Magyarország éghajlatát módosító tényezők és hatásai. Az atlasz tematikus térképeinek használata.

Magyarországon településtípusai. A falu, a szórványtelepülések és a városi térségek.

II. Társadalomföldrajz

A globalizáció kialakulásában szerepet játszó tényezők. A globalizáció folyamata.

A gazdaság szerkezet átalakulása, az egyes ágazatok változó szerepe, a szolgáltatások kialakulásának okai és felértékelődése.

Mindennapjaink pénzügyi folyamatai. Az infláció fogalma. A pénzügyi szolgáltatások(folyószámla, hitelkártya, hitel, értékpapírok) működésének jellemzői.

Az Európai Unió létrejöttének lépései és főbb intézményei.

Észak-Európa országainak gazdasági fejlődése. Természeti és társadalmi tényezők, azonosságok és különbségek. Az országok jellemző gazdasági tevékenységei.

Franciaország ipara, energiagazdasága. Az ipar területi elhelyezkedése.

A Benelux Államok gazdasági-társadalmi jellemzői. Az együttműködés kialakulásának okai. Hollandia szerepe az Európai Unióban.

Az éghajlat (hőmérséklet, csapadék) szerepe Afrika forró övezeti mezőgazdaságára gyakorolt hatása.

A kőolaj szerepe Délnyugat-Ázsia országainak gazdasági életében.

Az Amerikai Egyesült Államok világgazdasági vezető szerepe. A gazdasági körzetek jellemzői.

A gazdasági rendszerváltás folyamata és következményei hazánkban.

Magyarország fő népesedési folyamatai és azok társadalmi-gazdasági következményei. Hazánk korfája. A népességfogyás megállítására hozott intézkedések.

Magyarország iparának területi és szerkezeti átalakulása a rendszerváltást követően.

Magyarország idegenforgalmi adottságai. A jelentősebb idegenforgalmi körzetek. Példák a hazai világörökségi értékekre.

Hazánk szőlő- és gyümölcsstermesztése. Természeti feltételek, termelési hagyományok. Az atlasz megfelelő térképeinek használata.

A világnépesség növekedése, a népesedési folyamat szakaszai.

A népességrobbanás kialakulásának okai, következményei és területi jellemzői. ENSZ szervezetetek, amelyek ezeken a területeken tevékenykednek.

Állam, nemzetállam, nemzet, nemzetiség, etnikum és a több nemzetiségű állam fogalma. Példák a volt Jugoszlávia országaiból.

A főbb légszennyező anyagok és hatásaik. A légszennyezés területi eltérésének okai és globális hatása. A légszennyező anyagok csökkentésének lehetőségei.

Az sivatagosodás globális okai és annak következményei. A vízszennyezés fő forrásai és környezetkárosító hatásai.

Budapest, 2020. január